

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

щоденна політична, економічна і літературна газета

Умови передплати.

З приставкою і пересилкою:
На рік . . . . . 4 карб. || На 1/2 року . . . . . 2 карб.
На 3 місяці . . . . . 1 || На 1 міс. . . . . 50 коп.

За кордон:

На рік . . . . . 9 карб. || На пів року . . . . . 4 карб. 50 коп.
За зміну адреси 30 коп.

Передплату приймають:

1) у Київі, в конторі редакції „Громадської Думки“ (Михайлівська ул., ч. 10), щодня з 10 до 5 годин дня, 2) в книгарні журналу „Кіевская Старина“ (Беззіківська ул., ч. 14).

Передплачувати можна тільки з 1-го дня кожного місяця.

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДЛІКІВ ТА ПІСЛЯ СВЯТ.

— Рік перший. —

Од редакції: Читаючи нашу газету, треба вимовляти
є—як є, и—як є.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статті; більші статті, до другу негоди, переховуються в редакції 3 місяці і висилуються авторам іх коштом, а дрібні замітки й додати одразу знищуються.

Умови друкування оловісток:

За рядок попереду тексту або за || за перший раз . . . . . 40 коп.

Його місце платитися || за другий . . . . . 20 коп.

За рядок після тексту

за перший раз . . . . . 20 коп. || за другий . . . . . 10 коп.

Хто шукає заробітку, платить за оповістку тільки половину показаної ціни.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в

Київі з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фельетони і т. і.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ досі зводились писати: проф. Антонович В. Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзилов А., Винченко Вол., Волох С., Вороний М., Ганейзер Е., Гнатюк В., Грінченко Б., Грінченко М. (Заїрня), Григоренко Гр., проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитров М., Дніпровська Чайка, Доманіцький В., Дорошенко В., Дорошенко Д., Ефремов С., Жебрунов Л., Житецький П., Квасницький Е., Квітка К., Кошелек Гр., Козловський В., Комаров М., Комарова К., Конощенко А., пр.-доц. Корнак-Чепурковський А., Коцюбинський М., Кошовий В., проф. Кримський А., Левицький М., Леонтович В., Липа Ів., Липковський С., Лисенко М., Лісовський Ол., Лозинський М. Лотоцький Ол., Маковей О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Мироновicz, Науменко В., Падалка Л., проф. Перетц В., проф. А. Погодин, Русова О., Русов О., Самійленко В. (Сивенький), Славінський М., Сластион О., Смуток П., Гр. Слюбовий, Степаненко В., Тимченко Е., Гуцан-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко Е., Шраг Е., Яновська Л., Ярошевський Б. та інші.

Ціна газети Громадська Думка на рік 4 карб., на пів року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 місяці 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів року 4 карб. 50 коп.

Громадська Думка виходить щодня, окрім понеділків та після свят. Адреса редакції Громадської Думки—у Київі, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонович.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, почне виходити з січня року 1906.

НОВА ГРОМАДА міститиме твори красного письменства (поезії, оповідання, новел, драматичні твори), наукові та публістичні статті, сюжети політичного і громадського життя на Україні й за її межами і т. і. **НОВА ГРОМАДА** має тих самих співробітників, що і „Громадська Думка“: виходитиме що-місяця книжками по 10 аркушів друку. Ціна з пересилкою на рік 6 карб., за кордон—8 карб. 50 коп.; окрім книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції **НОВА ГРОМАДА** — в Київі, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонович.

Передплачувати Громадську Думку і Нову Громаду можна також в книгарні „Кіевской Старини“, у Київі, Беззіківська ул., ч. 14. Відомості про продаж на роздріб газети „Громадська Думка“ можна мати у д. Компаніця, Хрестатик, ч. 54.

У Львові газету і журнал можна передплачувати в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Од редакції.

Редакція „Громадської Думки“ оповіщає, що числа 7, 9, 10, 12 та 19 всі розійшлися і висилатись не будуть.

„ШЕРШЕНЬ“

Український гумористично-сатиричний тижневик

з малюнками і карикатурами на громадські і політичні теми, на взірець столичних сатиричних журналів.

„Шершень“ виходить що-п'ятниці.

Ціна з пересилкою: на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп. на 3 міс. 1 карб. 20 к., число 10 коп., за кордон 6 карб.

В „Шершні“ працюватимуть: **письменники**: Бердяєв С., Будяк Ю., Вдовиченко М., Гребінюк І., Коваленко Гр., Коваленко Ол., Коцюбинський М., проф. Кримський А., Липа Ів., Маковей О., Нечуй-Левіцький Ів., Полтавка М., Сивенький В., Старницька-Черняхівська Л., Стешенко І., Стефанік В., Тимченко Б., Федорченко Ів., Хоткевич Г., Чернявський М., Шершень Х., багато інших. **Художники**: Бабенко А., Буряк І., Красіцький Ф., Різниченко В., Сластион О., Тихачек В., Яковлев М. (Косин) і інші.

Передплата приймається: в Київі — книгарня „Кіевской Старини“, Беззіківська, ч. 14, і в книгарні „Іванова и Ко“, Фундуклесвська, ч. 2, і в редакції

Адреса редакції: Гоголевська ул. 45, кв. 8.

Ціна за оголошення 2 карб. за стрінку петіта, 100 карб. за стовпець.

Редактор-видавець В. Лозинський.

Незабаром буде видаватися у Петербурзі

Український Літературно-сатиричний 2-х-тижневик

„ЦІП“.

Товариство Українців (художників та письменників), бажаючих приймати участь в 2-х-тижневику „ЦІП“, прохасмо дослати свої праці посібнику на адресу: Невський 139, номер 60, А. Я. Шабленко. По справам особистим звертатися туди ж у віторок та п'ятницю, від 6 до 7 1/2 вечора.

Передплата на „ЦІП“ і всі умовини будуть оголошенні окремо. 5—3

ЗУБНА ЛІКАРНЯ

Д-рів Березницького і Д. Ігурі

Фундукл. 30, рік Театрал. Прийом від 9 г. ран. до 7 г. веч. Гойня, пломб., вирив., штучні зуби. Плата по затвер. такс. Порада і гойня 40 коп. 30—1

ВЕСЕЛКА

Одригній український календар на рік 1906 видавництва „ВІК“ у Київі, оздоблений портретом Т. Шевченка. Ціна на гарні папері 60 коп. Можна дістати у всіх книгарнях. 5—3

Друкується і незабаром має вийти перша книжка журнала „НОВА ГРОМАДА“

Міститиме статті В. Винниченка, М. Вороного, Б. Грінченка, Д. Дорошенка, М. Комаря, М. Левицького, Д. Марковича, В. Сивенького та інших.

Передплата приймається.

Київ, 9-го лютого.

По загальній сумі державних доходів і видатків Россія між іншими державами займає перше місце: державний бюджет її наїдто більше од таких багатих і культурних держав, як Англія, Франція, Германія, то-що. Маючи на увазі, що при добрій та нормальній фінансовій системі зрості державного бюджету повинні відповідати культурно-економічному добропуту народу, можна було бгади, що Россія із боку економічного стану народу також стоять на першому місці. Та се була б велика помилка. Незвичайний зрості державного бюджета Россії за останні 10 років являється наслідком пануючої фінансової політики. Ця політика не рахувалася з культурно-економічним станом народу і не пильнуvala того, що сума податків, що накладалася на народ, відповідала його працею добра на 30 карб., а з них до скарбу віддається 20 карб. Цю величезну силу громадського народу платить у формі ріжномалітніх податків, акцизів, мита (пошлин), що ве разом складають систему державного оподаткування. Система ця збудована таким робом, що найбільший тягар податків лягає не на заможні і економічно міцні класи, а навпаки, на убогий робочий народ. Здобуваючи тяжкою працею гроші на оплату всіх податків, народ, оплативши їх, не тільки не може задовільнити своїх культурних потреб, а навіть не дійде. Через се ми бачимо, що народ живе напів голодний, без скотини, без крашого господарського струменту, нарешті вироджується й вимірає.

Процент вимірания народу в Россії не зменшується, а що року побільшується. Хліборобство і досі стоїть на тому ж ступні, як раніше, і взагалі економічний стан народу зовсім не дас поступу. Таким робом, ми бачимо, що в Россії бракує відповідності між зростом державного бюджету і станом культурно-економічного життя народу, бачимо також і те, на скілько хибна і шкодлива для народу така фінансова політика, що має на меті одну показну фінансову величиність держави і не звертає уваги на культурно-економічний стан життя народу.

Хліборобство і досі стоїть на тому ж ступні, як раніше, і взагалі економічний стан народу зовсім не дас поступу. Таким робом, ми бачимо, що в Россії бракує відповідності між зростом державного бюджету і станом культурно-економічного життя народу, бачимо також і те, на скілько хибна і шкодлива для народу така фінансова політика, що має на меті одну показну фінансову величиність держави і не звертає уваги на культурно-економічний стан життя народу.

і Болгарія. При величезних сумах державних доходів на народно-освіту у нас тратиться не більше 3%; у нас більш як 80% неграмотних. По селах і досі вірять у нечисту силу, відьом, приворот, чарівниця, бабське шептання; між тим як просвіта і з нею здорові, користні знання хоч, буває, і попадають в село, але ж не прямим шляхом школи і науки, а зовсім випадково.

Ще в гіршому становищі економічний добробут народу. Поміркуючи державним господарством, у нас не дбали навіть про те, що дбас кожний обережний господар, себ-то у нас дуже мало робили для того, щоб поліпшити економічний добробут народу. Дякуючи такій фінансовій політиці, з народу бралися більше, ніж можна було брати, дивлючись на його сили, і через це народові так малі лишалися ним же самим придбаного матеріального добра, що народ в масі не в силі був власними способами піднести цього життя. Досить зауважити, що промисловська і господарська праця всього народу дає на рік не більше, як на 3 1/2 міліарди всякої продукту, тим часом з цієї суми до державного скарбу йде мало не 2 1/2 міліарди, значить — на кожну душу людності в Россії припадає здобутого працею добра на 30 карб., а з них до скарбу віддається 20 карб. Цю величезну силу громадського народу платить у формі ріжномалітніх податків, акцизів, мита (пошлин), що ве разом складають систему державного оподаткування. Система ця збудована таким робом, що народ живе напів голодний, без скотини, без крашого господарського струменту, нарешті вироджується й вимірає. Процент вимірания народу в Россії не зменшується, а що року побільшується. Хліборобство і досі стоїть на тому ж ступні, як раніше, і взагалі економічний стан народу зовсім не дас поступу. Таким робом, ми бачимо, що в Россії бракує відповідності між зростом державного бюджету і станом культурно-економічного життя народу, бачимо також і те, на скілько хибна і шкодлива для народу така фінансова політика, що має на меті одну показну фінансову величиність держави і не звертає уваги на культур

томашовським повітах 114.000 українців на 59000 поляків). А якби окріг поділти більш згідно з племінною лічбою людності, Холмщина дала-б може бути не одного, але двох послів українців.

Коли ж урядові здавалося, що все-людне, безпосереднє, рівне і тасмне голосування в різ цілком неможлива, він мав інші способи для того, щоби притягти хоч до деякої справедливості, дати холмським українцям хоч би маленьку спроможність боротьби. Для цього можна було прилучити Холмщину що до виборів до волинської губернії, а коли її не можливе, тільки скусувати кулі (шари) в губернських виборах запровадити голосування записками. Тоді кожна частина губернії могла б мати свого заступника і губернські вибори люблинської губернії що до обивателів Холмщини не були б подібні до жарту.

Замісце того уряд указом 11 декабря залишив старий спосіб виборів і вигадав окремого посла від Холмської Русі опрік тих п'ятьох, що вибирається люблинська губернія. При тім той посол обрається лише від гмінних (волостів) зборів, себ-то від селян, що мають менш як 10 десятин землі, і може бути тільки з посеред цих селян.

Таким чином інтелігенція, священики і навіть замісці селян насправді цілком позбавлені виборчих прав: в Люблині вони вибрані бути не можуть, в Холмі їх непускають.

Але ще гірше те, що такий посол з чимось винятковим, якимсь окремим привілієм, якого не має жадна частина російської держави. Холмщина не просила привіліїв; вона просила лише справедливості, якої її цілі століття було відмовлено; вона не винна тому, що й колись то без тими заличено до чужої і не вважаючи на єї прохання не відділено від цієї губернії, і замісць справедливості її поставлено в якесь то виняткове становище, її дано якогось додаткового, «казьонного» посла. Коли голодний просить хліба, йому дають цукерку. Це—не задоволення природніх прав народу, але якесь не-наче глузування з цього. Так принаймні разом з законом 11 декабря кожен холмський українець, що любить свій рідний край і свій народ.

Холмський Українець.

3 духовного життя.

В осені минувшого року київська Спархіальна школа, бажаючи показати, що її вона щось дбає про народну освіту, розіслала пан-отцям київської спархії «ліберальний» наказ. Од пан-отців, що завідували церковними школами, начальство вимагало аби поменшили церковних школ в часі, коли не буває в школі науки, а та-кож вечорами, були завжди очинені і освітлені, а в них постійно, по змозі, що дні впорядковувалися читання та розмови з народом. Доглядали за цим мусіли повітові наблюдателі церковних школ.

До братнього слова.

Привіт тобі од нас, покривденя якою! Воскресла пишна ти—дай Боже в добрий час. Столітній сон покинь, гучне вкраїнське слово, Дзвони, греми в серцях, зважи братством нас.

Не ти одно у нас томилося в неволі, Коли неначе скрізь життя вже не було; А ти, мов те зерно пшеничне на під, Дождавшися весни, з коріння відрошло.

Рости ж і зацвіти високе, свіже, гоже! Мороз і град нехай здалека нас мине!. Настане та пора, що, як на ниві збожжа, Багатий урожай народ колись пожне.

І тільки жаль за тих, що, не діждавши волі, З тяжкою тugoю в могилу полягли.. Ходім до їх могил: вони не мали долі,— Скажімо звістку їм: ми волі дожили.

Брат-лях I. L.

„При нагоді—й стара каже: год!”

МАЛЮНОК.

— Чому ти не робиш? Чому тільки мене мучиш? Чому ти не вмерла лучше че що маленькою в колиці, ніж мала тепер мене мучити? Ох, Господи-Господи!—кричала Семениха свою дочку, і обидві стояли перед хати.

— А хто ж нас не робить? Сусіди може? Хіба ви не бачите того, що я й рук не покладаю: що-дня Божого роблю ѹ роблю? Ви тільки своє бачите, бо „своя соронка ближче до тіла”...

Розуміється, що такий наказ легко буде написати на папері, ніж провести в житті, але він прийміні має свідчені про добрі заміри наших духовних владетель. Сама ж шкільна рада добре знала, що для виконання її наказів перкові школи не мають жодних способів; не кажучи вже про недостачу здатних до роботи учителів, школам церковним часом бракує грошей на шкільні підручники, світло, наливко т. п.

Ієзусівські школи використовують цим наказом і випускати меж життями „Шемайкінської“ бібліотеки, що не буде цікаве для своїх парашин, але вже з початку нового року знову повіяло другим вітром. Відповідно сьому і шкільна рада, переклявши своєї „ліберальної“ панівної діяльності, видала з 11 січня новий наказ, котрим як найсировіше забороняється о. о. „засідуючим“ пускати папір в шкільні помешкання і бесідувати з людьми на політичні теми (К. Еп. В. 1906 р. № 4).

Таким чином останнім наказом шкільна рада сьгодня забороняє священикам робити те, чого вимагала од них вчора. Нам нема чого виснажити прачин: такої нагоди переміні поглядів духовної шкільної ради на просвітні завдання священиків. Ми вже привычали до того, що наше духовенство завжди являється служчим виконавцем цілком позбавленім виборчих прав: в Люблині вони вибрані бути не можуть, в Холмі їх непускають.

Попілястий.

3 газет та журналів.

* * * Не дивлячись на те, що вибори вже мають дуже швидко початися, серед громадянства панує велика байдужість до їх і недовір'я. Ні у кого нема певності, що дума збереться.

I. „Новости“ кажуть:

„Безумній репресії уряду цілком справедливо викликують сумніви тому, що дума збереться, і тому, що міністерство Вітте справді думло ступити на шлях законності і завести вправорядок. Хіба можливо приступити, щоб уряд коли б він справді хотів шіти на зустріч бажанням народу, почав би сам собі ставити цілій ряд перешкод; подавати довгу низку все нових і нових причин для громадянства не довірити в його ширість. Чи можливо було б перед самим скликанням думи своїм жорстокими заходами і звом пізнанням нехтуванням закону поставити проти себе наявні земі умірковану частину громадянства, перевести її з рядів прихильників своїх в ряди ворогів.

Інша річ, коли всі ці сподіванки на думу марі, коли уряд своїм жорстокими карає сподівається налякати громадянство, показати йому свою силу і могутність і тим одбити у його охоту добиватися якісь-то поліпшостей. Але в такому разі можна сподіватися, що теперішній уряд не в довгому часі передасть своє місце більш відповідному для того кабінету Дубасова, з генералом Бобилевим, Орловим, і вже з реформами 17-го жовтня роскіштається цілком“. Та вони чи не до того йде.

Прихильники телевізорів.

— Твоя ж робота совсім не приходить до моєї: тобі їй тепер навіть гравеніка за день ніхто не дав би, а я—так по два злотики брала ще недолітком бувши. Іде ти тільки таке вицькоблеско на мое безголов’я?

— Господь святий сотворив.

— Ой, ні: мабуть лишень чорт!

— Та я ж ваша дочка, то ви повинні це краще за мене знати. Може й так...

— Мовчи ти, гадино проклята! Бач, на язик яка цікава, а до роботи просто й києм не приженеш. Байдуже її, що має вже круглісінських 20 років!

— А вам хіба що?

— Як то мені „що“? То ти гадаш що цілісній свій вік на моїй сідіді? А дзукси: не в ті взулася; нехай може іншим часом.

— То я ж зам за це роблю...

— „Роблю-роблю“... Та що твоя робота варт?—Батіг з ключа.. Не муме хоч отою поганою, смердячию свою роботу!

— Ну, то найміть мене...

— Який чорт тебе, таку ледацію, найме? Тебе ніхто й за хліб... дурно навіть не візьме: ти ж ледача, гадино, якої й світ ще не бачив.

— Чого ж другі цього не кажуть, тільки ви?

— Ого, не кажуть! Катай лишень он за ворота тільки та послухай: у всьому селі тільки й мови, що про тебе.

— О, знов уже, знов розпочали.. І коли ви тільки перестанете? І гризутися і гризутися, бий його сила Божа, як ті собаки. Тиху!—промовив сердито старий Семен, увійшовши в хату.

— Бо таке ледацію хіба не доведе?... тільки дурно хліб перевордить... одказала йому жінка.

— Перестань, перестань, стара, біс батька зна що пласти.

— Во й ти таке ледацію, то за лідичам і тягнеш!

— Та ти в рот набери води та сприсни, то й курячу трохи осади, бо то ж процести можна: зовсім дихати нічим. Ех-хі!

граф приніс уже звістку, що деякі міністри уж вийшли в одставку.

* * * „Русська Відомості“, подаючи справоздання про відкриття „клубу независимих“ в Москві, даєть місце яким словам проф. Е. М. Тру-бецького:

„Нас лякали, що Россія розпадеться на частини, коли революціонери візьмуть верх, і по всіх городах заведуться свої тимчасові уряди. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, але вже з початку нового року, а губернатори і військові власти. Заснувались сільські, казанські, навіть конотопські уряди і багато іншіх. Центральний уряд дозволяє з'єднані конституційно-демократичною партією, а казанський уряд не дозволяє навіть діяльністі армії, які навіть не мають права відповісти на користь цієї партії, а тамбовський уряд одмовляється виконувати закони і роспорядження уряду петербурзького. В окремих городах відомо по чотири та п'ять тимчасових урядів. Тепер я бачу, що вся Россія дійсно поділена на частини, але тимчасові уряди, а

Громадська Думка.

В петербурзькій першій реальній школі учили зробили хімичну обструкцію, побили вікна й викидали діректора.

По увільненню з п'ятої петербурзької гімназії вибраних учнів старост, учні вибрали нових старост й вимагають від начальства, щоб увільнені були прийняті назад, загрожуючи спінити вчених.

В петербурзькій введенській гімназії скісся вибухом, заряжених по рохом.

В Смогорі скісся бійка між учнями свірської школи й чорнотетніками; есть ранені. (К. Ж.)

— Увільнені за лібералізм. По приказу міністра справедливості Акимова уволено за лібералізм товариша прокурора владимирського окружного суду Хотайлієва.

Начальник московської губернії звелів московській губернській управі увілити ще шестох служащих в земстві.

Всі лікарі—21 чоловік—московсько-го повіту виходять в одставку.

В дмитровському повіту всі 12 лікарів, 13 фершалок й агрономів виходять в одставку з правилом увільнення з служби 4 своїх товаришів. (К. Ж.)

— Із життя партії. Народилася нова партія—“партія народного центру”. Й організатор редактор “Народного Голоса” Башмаков, який в програмі проголосив, що „руський народ є національною більшістю“. (К. Ж.)

— Московський градоначальник повідомив центральний комітет партії “народної свободи” (конституційно-демократичної), що поліції зверлено небезпеки та робити ніяких перешкод діяльності партії. (К. Ж.)

— В Петербурзі 20000 прикаїків подають своїм хазяїнам петіцію, щоб вони не порушали постанови про спочинок в свята. Підписів на петіції буде 35000.

Адміністрація акціонерного товариства бр. Кої просить професіональну спілку робочих по виробу дерев'яних речей знати з неї бойкот, бо вона вже зменила робочий день.

— Центральний комітет партії „народної свободи“ (конст.-демократичної) обіцяв відомство, що більшість євреїв в північно-західному краї прилучилася до сієї партії і склада тимчасовий єврейський комітет партії.

Складається самостійна партія ремесників на грунті маніфесту 17 жовтня. (К. Ж.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом. Оборонці лейтенанта Шмідта подали заяву в суд, що Шмідт заживо згорів. П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу. (Р. Сл.)

— Лейтенанта Шмідта перевезено з каземату морської батареї в гірський посаджено на гауптвахту. До нього вперше пустили захисниками Врублевського, Зарудного та Александрова. Защитники рішучо визнають за потребу експертізу (лікарський огляд) над Шмідтом. (Р. Сл.)

— 7 февраля в Очакові почався суд над севастопольськими повстанцями. Підсудні—лейтенант Шмідт, студенти Пітті й Мощев, робочий Яліч та 57 матросів. Шмідт одягнутий в штатську одіж, студенти—в тужурках. Матроси тримаються спокійно. Шмідт зтурбованій. Председатель суду—воєнний суддя Восводський, капітан Беляєв, Моренішев та Вадимов, що командували броненосцями „Синоп“, „Ростислав“ і „Меркурій“ й розстрілювали „Очаков“. Діло протягнулось 10 днів. (К. Ж.)

З українського життя.

— Нова газета. В Одесі вийшов перший номер тижневої газети „Вісти“ під редакцією Л. Шелухіної.

— Вибори на сільському сході. В селі Борицівці (староконстантинівськ., пов. на Волині) зібралися сход, щоб вибрати виборця. На сход приїхав і старшина з писарем. Писар сказав таку промову: „Мені все одно, кого ви пошилете в думу, але по моєму той, кого ви і вся воля, хоче вибрати—негодящий. Пішо чо його не відомо і ніхто не знає. А от як би ви вибрали нашого старшину, то інше діло. Його знає не тільки повітова начальництво, а й губернське“. Люди пімркували, порадилися та й рішили вибрати не старшину, а того, кого самі хотіли. Пан писар був із того дуже єздований. (Нов.)

— Наказ учителям про вибори. Учителі церковно-парафіальних школ радомильського повіту (у Київщині) одержали від повітового доглядача над школами (надбюдителя) ось якого листа (поданою перекладом з російської мови):

Шановний Добродію!

По закону 11-го листопада 1905 року ви можете взяти участь у виборах до державної думи.

Через це вважаю за свій обов'язок пояснити:

1) Що того дня, на який визначенено буде вибори, ви неодмінно мусите приїхати в повітовий город на вибори, щоб вибрати нових старост й вимагають від начальства, щоб увільнені були прийняті назад, загрожуючи спінити вчених.

2) Що ви заздалегідь мусите довідатися про думки тих людей, яких ви братимете.

3) Що мусите вибирати тих людей, які спочувають тому ділові, якому ви служите.

4) Що ви ні в якому разі не повинні приставати до крайніх політичних партій, які мають на меті зруйнувати державний лад, бо інакше вам доведеться покинуті вчителювання, бо службові обов'язки вчителювання не можуть бути поєднані з принципами крайніх партій.

Радомильський повітовий доглядач (надбюдитель) над церковно-парафіальними школами Головков.

— Справа Г. Мазуренка і присуд йому. 21 листопада 1905 року в пос. Олександрівському (в Донецькій округі) зібралися волоські сходи, на якому крестьянин Криворіжської слободи студент 1-го курсу юридичного факультету петербурзького університету Георгій Мазуренко сказав промову, висловивши постанови всеросійського крестьянського з'їзду, що відбувся в Москві 6-го листопада 1905 року. Мазуренко говорив слухачам, що вони мусуть обстать за свої права, мусять боротися. Боротьба ця мусила виявлятися способами, які Мазуренко називав мирними. Ці способи такі: хлібороби мусуть перестати платити державні і земські податки і не давати некрутів, мусять не мати ніякого діла з усіма съюзочасними чиновниками, що порядують крестьянськими справами, а також і з судами, а замісць їх мусять вибирати своїх людей і написати про те приговори, яких нікому не треба подавати до стверджування, і щоб зібрали тільки волоські податки, оддаючи з їх двох процентах всеросійській крестьянській спілці.

Як що до Різди 1905 року не буде скликано Установчу Раду на основі чотирьохчленної системи виборів (всюлюдям, безпосереднім, рівним і таємним голосуванням), то Мазуренко радив селянам пристати до всюлюдного політичного страйку (забастовки), і це мусить виявлятися тим, що селяни не даватимуть чиновникам квартиру та кохані, та не найматимутися до поміщиць.

Страйк цей робитиметься на те, щоб присути уряд поділити хліборобам казенні та приватні землі, щоб земля належала тільки тому, хто сам на її працює. Коли б же уряд цього не зробив, то хлібороби мусуть поділити на себе землі поміщиць, а по весні мають їх свою волю орати, з тим, щоб оренді власникам землі платити таку, яку положили скликані експертізу.

— Центральний комітет партії „народної свободи“ (конст.-демократичної) обіцяв відомство, що більшість євреїв в північно-західному краї прилучилася до сієї партії і склада тимчасовий єврейський комітет партії.

Складається самостійна партія ремесників на грунті маніфесту 17 жовтня.

(К. Ж.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного союза) признали, що він слабий навспірки, але суд відмовився скликати експертізу.

(Р. Сл.)

— До суду над лейтенантом Шмідтом.

Оборонці лейтенанта Шмідта подали

заяву в суд, що Шмідт заживо згорів.

П'ятій день він нічого не єсть, пише якісні чудні телеграми, йому все здається, що до суду позивають якусь близьку йому особу. Бюро спілки лікарів (медичного сою

БУДАПЕШТ, 6 февраля. Королевський комісар генерал Нюрі оголосив офіційний протокол з приводу вчорацького приходу в палату депутатів полковника Фабріціуса і сказав, що він збройною силою не допустить налати, яку законно роспушено, зібратись на збори 8 февраля.

ПЕТЕРБУРГ, 6 февраля. Сенат призначав, що присуди судебних палат про заборону періодичних видань (газет і журналів) рішучі, і на них не можна подавати апеляції. Сенат об'яснив, що закон не дозволяє до виборів приступати, в тім числі і дворянам, і що дворянські не вважаються квартирими: скоєні домові контракти.

Великі фабриканти і заводчики поступово-економічної партії, Нобель, Налем, і інші, закладають новий політичний клуб «саардамський плотник».

БАРНАУЛ, 6 февраля. Селяни свільно робують ліс на кабінетських землях і не платять громадських податків. Виславо козаків.

ОЧАКІВ, 7 февраля. Сьогодні почалися засідання часового військо-морського суду в справі лейтенанта Шмідта, 37 матросів з крейсеру «Очаків», двох студентів новоросійського університету і одного селянина. Голова суду — полковник Александров, обвинувачує полковника Ронжіо, обороноють — Зарудний, Брублевський, Александров, Балашівський, Вінберг і капітан Девісон. Шмідта обвинувачують по 51 і 101 статі, матросів — по 100 і 109 статі карного закону. Справа протягнеться 10 днів.

БАКУ, 7 февраля. День 6 февраля, роковини февральських подій, минув спокійно.

СИМФЕРОПОЛЬ, 7 февраля. В бердянському повіті арештовано кількох земських учителів, яких обвинувачують за підбурювання селян.

МОСКВА, 7 февраля. Городська управа постановила виставити списки виборців в Москву 1 марта.

На з'їзд «союзу 17 жовтня» приїхало 500 делегатів.

ТОКІО, 7 февраля. Японський уряд, не поділяючи тривоги інших держав, викликаної збуренням китайців проти чужоземців, заявив, однаке, китайському урядові, що він повинен уважити якісні заходи, щоб запобігти агітації.

ПЕКІН, 7 февраля. Тут зовсім не турбуються тим, що буцім то починається повстання проти чужинців. В північному Китає все спокійно.

ВІДЕНЬ, 7 февраля. Гауч, оправдаючи заходи уряду в угорській справі, заявив, що основа загальнодержавного війська не можна змінити, а особливо що до мови командування і порядку служби.

ХЕРСОН, 7 февраля. На Гречеській вулиці знайдено майстерську, де робили бомби. Арештовано еврея.

ОДЕСА, 7 февраля. Дозволено скликати виборчі збори, не закликаючи на їх поліції. Арештовано 5 анархістів з відділу «Чорного Ворона».

Воєнний суд призначав козаків, що при трусі відніли в міщаніна Шенцова годинник, винуватими в збройному рабунку і присудив двох на 4 роки на каторгу, а одного на 4 роки в арештанські роти.

АСХАБАД, 7 февраля. З Ташкенту пишуть, що генерала Джура-Бека, що дуже відзначився при завоюванні Коанду, вбито разом з численною прислугою. Вбито його, кажуть, з особистої помсти.

САРАТОВ, 7 февраля. Губернські земські збори через те, що управа не згодилася вийти в одставку, після того, як їй висловлено недовіру, постановили не робити сей рік роскладки по податків.

ВОРОНІЖ, 7 февраля. В помешканні тюрем почалось засідання часового військового суду в справі воронізького дісплініарного батальйону. Обвинувачених 60 душ. Один з них уткнув.

ЯНІВ, 7 февраля. В кінці января в селі Поток товта селян в 500 душ розправилась своїм судом з відомим злодієм. Вона забила його на смерть кіньми і кинула коло шляху. Інших непевних людей товта дігнала до костяльни і змусила перед костюлом поклятись, що вони перестануть красти і переховувати наскрадене.

ПЕТЕРБУРГ, 7 февраля. (Офіційно). 6-го февраля на загальних зборах державної ради розглядали внесення (представлені) міністра внутрішніх справ, про те, щоб завідування строєвою частиною поліцейської стражі передати чинам окремого корпусу жандарів і завести должності офіцерів сїї стражі. Майже уся державна рада висловилася за приняття проеку. По сьому проекту повітова поліцейська стража мати власну підрозділку. Завідувати строєвом і інтендантською частинами стражі в губернії має начальник губернського жандарського управління, який має називатись губернським інспекторм поліцейської стражі. Близче завідування строєвим обученням стражі і командинанням окремими відділами (отрядами) повинно поручити поміщикам началь-

ника губернського жандарського управління і ад'ютантам, а також строєвим обер-офіцерам, яких назначить губернатор. Обов'язки чинів корпуса жандарів і офіцерів поліцейської стражі докладно визначаються інструкціями, які видаватиме міністр внутрішніх справ і оголошується через сенат. Деякі члени державної ради приважали практичнім завести тільки в кожній губернії учебні збори для чинів стражі, а всіннім інструкторам (чителям) можна б назначати, по згоді міністра внутрішніх справ з воєнним, піхотним і кавалерійським офіцерів, що служать на воєнній службі. Щоб проект відповідав гадкам сих членів, треба його зробити змінти.

Далі з приводу думки міністра фінансів скажуває закон, що дозволяє свірятам торгувати горілкою, пивом і таким іншим, тільки в своїх власних домах, члени державної ради поділились на дві партії: одні казали, що майбутній загальний перегляд законів про евреїв не перешкоджає скажувасти вже тепер такі обмежуючі правила, які втратили практичне значення, та й скажувають обмеження питання торговлі, се не значить зрівняти права евреїв з правами інших російських підданих, а тільки зрівняти права підданих, з тими, що з паків ніхто не говорив окрім того, що був вигнаний за «дурнів».

Варт заважити, що з паків ніхто не говорив окрім того, що був вигнаний за «дурнів». Отак то одбувається у нас передвиборчі збори. І які можуть бути при тому вибори? В. З.

Залізничні Поїзди.

Піденно-Західна (Юго-Західна) до- рога.	Оходить з Києва	Прибуває до Києва
Кур'єр I, II, кл. Одеса, Варшава	1 9 г. 00 в.	29 г. 45 х. р.
Кур'єр I, II, кл. Брест, Варшава	9 6 г. 55 х. в.	10 1 г. ран.
Почтов. I, II, III кл. Одеса, Брест, Білосток, Травно	3 9 г. 15 х. р.	4 9 г. веч
Почтов. I, II, III кл. Сарни, Ковель, Вар- шава	3 11 г. 25 х. р.	4 8 г. 25 х. в.
Пасаж. I, II, III кл. Брест, Вілосток	13 12 г. 05 х. в.	14 6 г. 56 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Одеса, Умань	5 12 г. 30 х. в.	6 6 г. 15 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Бердичів, Радзівіль	11 8 г. 25 х. в.	12 10 г. 26 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Одеса, Волочиськ	7 9 г. 35 х. в.	8 8 г. 15 х. р.
Мілан. I, II, III кл. Одеса, Брест	15 8 г. ран.	16 7 г. 35 х. в.
Пасаж. I, II, III кл. Фастів, Знаменка,	19 10 г. 50 х. р.	20 5 г. 59 х. д.
Мілан. I, II, III кл. Бердичів, Радзівіль	17 11 г. 20 х. в.	18 7 г. 15 х. р.
Мілан. I, II, III кл. до Біл. Церкви	27 4 г. 35 х. д.	28 9 г. 15 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Сарни, Ковель, Вар- шава	5 11 г. 50 х. в.	2 7 г. 35 х. р.
Мілан. IV Київ, Одеса, Брест, Зба- ренка	31 10 г. 03 х. в.	32 1 г. 10 х. д.
Московсько-Київо-Во- ронік. заліз. дорога.		
Пшид. I, II, III кл. Москва	2 11 г. 40 х. р.	16 г. 00 х. в.
Почтов. I, II, III кл. Москва, Курськ	4 11 г. веч.	3 7 г. 30 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Курськ, Москва, Вороніж	6 12 г. 50 х. д.	5 4 год. дні
Пасаж. I, II, III кл. Курськ, Вороніж, Харків, Петербург	8 8 г. 05 х. в.	7 10 г. 35 х. р.
Київо-Полтавська заліз. дорога.		
Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полта- ва, Харків	4 12 г. 15 х. в.	3 7 г. 10 х. р.
Пшид. I, II, III кл. Полтава, Харків, Лозова, Ростов, Се- вастополь	2 6 г. 17 х. в.	1 8 г. 47 х. р.
Тов.-пасажир. II, III кл. Полтава, Харків	12 8 г. 30 х. в.	11 9 г. 45 х. в.

Видас і за редакцію відповідає
Володимир Леонтович.

Оповістки.

НА БЕРЕЗІ Чорн. моря прод. дачні участки генер. Геригроса. 10 вер. від Севастополя по 35, 50 коп. і дорожче за кв. саж. довідатись можливо листом або самому: Київ, Львівська ул. 5, кв. 5. М. М. Данько. 5—2

ШУКАЮ заробітку, можу учити української літер., іст., і взагалі всіх предметів, що обійм. 4 кл. гімназії. Уч. V кл. Львівськ. гімназ. Адр.: Львів, ул. Коперника, 12. 6—2

Хочте знати, як живуть українські робітники і хлібороби у вільній Америці?

ЧИТАЙТЕ
«СВОБОДУ»

одинокий український часопис в Сполучених Державах.

Виходить раз на тиждень, коштує на рік 4 карбованці.

Замовляти в книгарні ім. Шевченка, 1, Львів або вирост в редакції:

Svoboda, Box 353, Scranton Pa, U. S.

A. AMERICA.

В КНИГАРНІ Київської Старини

Продаються ось які нові українські книжки.

Бордуляк. Т.-Оповідания. К. р. 1903, ц. 75 к. і 1 р. 25 к.

Вовчок М. Оповідания т. 1 і 2, К. р. 1902 по 50 к. і 75 к.

Грушевський М. Історія України Русі, Львів т. I, I і III (видав дру

по 3 р. 60 к., т. У, перша половина, 2 р. 40 к. (IV друк)ся)

Грінченко Б. Писання, т. I поезія і II проза по 1 р. 50 к. і 1 р.

Глібов Л. Твори. К. р. 1904, ц. 75 к. і 1 р. 25 к.

Байки К. р. 1904, ціна 20 к.

Досвітні Огні. Український декламатор К. р. 1906, ц. 1 р. 25 в гар

оправі 1 р. 75 к.

Демченко І. Українське весілля з піснями. Од. р. 1905, ц. 20 к.

Єфіменко А. Южна Русь т. I і С. П. Б. р. 1905 по 2 р.

Е. П. Мале та розумне. С.-П.Б. р. 1906, ціна 8 к.

Загірія М. Оборонець покривд. (про Лінкольна) С.-П.Б. р. 1905, 10 к.

Календарь-Веселка, на рік 1906, ціна 60 к.

Куліш П. Чорна рада, хроніка 1663 року, Одеса р. 1900, ціна к. з м

люнками (велен. паперу) 2 р.

Комар І. Т. Г. Шевченко. В літер. і мистецтві Од. р. 1900, ц. 7 к.

Кониський Ол. Ходімо за ним. С.-П.Б. р. 1905, ц. 5 к.

Квітка К. Пісні з нотами, гармон. Яновського, К. р. 1902, ц. 30

Коваленко Ол. Горбоконик, казка К. р. 1906, ц. 20 к.

Левицький І. Повіті т. I, II і III К.